

زوال صفویه و سقوط اصفهان

رودی مته

ترجمه: هانی صالحی علامه

www.ketab.ir

سرشناسه : مته، رودلف پی.، ۱۹۵۲ - م.
 Matthee, Rudolph P.
 عنوان و نام پدیدآور : زوال صفویه و سقوط اصفهان. رودی مته؛ ترجمه مانی صالحی علامه.
 مشخصات نشر : تهران: نامک، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۵۲۰ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۲۱-۲۴-۸
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 یادداشت : عنوان اصلی: ... Persia in crisis Safavid decline
 موضوع : ایران -- تاریخ -- صفویان، ۹۰۷ - ۱۱۴۸ ق.
 موضوع : اصفهان -- تاریخ
 شناسه افزوده : صالحی علامه، مانی، ۱۳۴۰ - ، مترجم
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۳ ز ۳ م / ۱۱۷۶ DSR
 رده‌بندی دیویی : ۹۵۵/۰۷۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۳۴۱۶۹۱

این کتاب ترجمه‌ای است از:

*Persian in Crisis
 Safavid Decline and the Fall of Isfahan*
 Rudi Matthee
 Published by I.B. Tauris & Co. Ltd. 2012

تلفن: ۶۶۴۱۷۶۳۶

naamak.publication@gmail.com

@naamak.publication

naamak.publication

زوال صفویه و سقوط اصفهان

نویسنده: رودی مته

مترجم: مانی صالحی علامه

ویراستار: مریم اسمعیلی طرزی

طرح جلد: علی بخشی

چاپ سوم: ۱۴۰۳؛ شمارگان: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: کارا

چاپ و صحافی: تاجیک

قیمت با جلد نرم: ۴۲۰۰۰۰ تومان - با جلد سخت: ۴۹۵۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-6721-24-8

شابک ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۲۱-۲۴-۸

تمامی حقوق این اثر برای نشر نامک محفوظ است.

تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوتی و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

مرکز پخش: ۶-۶۶۴۷۷۴۰۵ داخلی ۱

فهرست

۱۱	زندگینامه مختصر و کارنامه رودی مته
۱۳	مقدمه ای بر ترجمه فارسی
۲۱	دیباچه
۲۷	پیشگفتار
۴۲	نظم و سازمان دهی
۴۹	فصل اول: قالب های نمونه: ایران در اواخر دوران صفوی
۴۹	مقدمه
۵۲	تحلیل و بررسی جامعه صفوی
۵۳	نیروهای مرکزگریز
۵۳	ابعاد مادی (فیزیکی) و اقتصادی
۵۹	ابعاد اجتماعی و سیاسی
۶۶	تمایلات مرکزگرا
۶۶	ابعاد سیاسی، فرهنگی و دینی
۸۰	ابعاد اقتصادی
۸۴	نتیجه گیری

۸۷	فصل دوم: سیاست ورزی در دربار صفوی
۸۷	الف: شاه و وزیران اعظم، ۱۶۲۹ - ۱۶۶۶
۸۷	مقدمه
۹۴	دربار و بازیگرانش:
۹۴	افراد، جناح‌ها، گروه‌های قومی - مذهبی
۹۹	شاه صفی: طلب قدرت و سلطه مطلق سلطنتی
۱۰۶	میرزا محمد «سارو» تقی خان
۱۰۸	شاه عباس دوم
۱۱۱	دوران تصدی خلیفه سلطان ۶۴-۱۰۵۵ / ۵۴-۱۶۴۵
۱۱۳	وزارت محمد بیگ، ۱۰۶۴-۱۰۷۱ / ۱۶۵۴-۱۶۶۱
۱۱۶	تحکیم مقام و جایگاه
۱۱۷	مغضوب شدن و اعاده حیثیت و بازگشت به مقام اول
۱۲۱	میرزا محمد مهدی، ۱۰۷۱-۱۰۷۸ / ۱۶۶۱-۱۶۶۹
	فصل سوم: سیاست صفوی، بخش دوم: شاهان، وزیران اعظم و خواجگان
۱۲۳	(۱۰۷۷-۱۱۱۰ / ۱۶۶۶-۱۶۹۹)
۱۲۳	تحولات در دربار شاه سلیمان، ۱۰۷۷-۱۱۱۰ / ۱۶۶۶-۱۶۹۹
۱۲۶	گوشه گیری و عزلت گزینی شاه
۱۳۰	سربرافراشتن خواجگان درباری
۱۳۳	وزارت اعظم شیخ علی خان زنگنه، ۱۰۸۰-۱۱۰۰ / ۱۶۶۹-۱۶۸۹
۱۳۴	اوج قدرت
۱۳۷	مخالفت و مغضوب شدن
۱۴۳	حفظ و نگهداری قدرت
۱۴۷	قدرت در دربار، ۱۱۰۰-۱۱۱۰ / ۱۶۸۹-۱۶۹۹

	فصل چهارم: سیاست پولی و ناپدید شدن مسکوکات
۱۵۱	(۱۰۰۸-۱۱۱۱ / ۱۶۰۰-۱۷۰۰)
۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	پول رایج صفوی: سوابق و ساختار

حکومت و پول: مابین حاکمیت سیاسی و بازار	۱۵۶
رکود درازمدت ضرابخانه‌ها	۱۵۸
مسایل پولی پس از شاه‌عباس اول	۱۶۴
دستکاری کردن مسکوکات	۱۶۹
ادامه ادغام و کاهش تعداد ضرابخانه‌ها	۱۷۴
سیاست پولی از سال ۱۰۷۹ تا ۱۰۹۵ / ۱۶۶۹ تا ۱۶۸۴	۱۷۸
بحران پولی سال ۱۰۹۵ / ۵-۱۶۸۴	۱۸۵
تحولات پس از ۱۰۹۵ / ۱۶۸۴	۱۹۱

فصل پنجم: از جنگ دائمی تا صلح پایدار: سیاست نظامی صفوی در قرن هفدهم	۱۹۷
قزلباش در برابر غلامان	۱۹۷
مشکلات مالی و ضعف‌های نظامی فزاینده	۲۰۴
تحولات در دوران شاه صفی ۱۰۳۸-۱۰۵۲ / ۱۶۲۹-۱۶۴۲	۲۰۶
صلح ذهاب و پیامد آن	۲۰۹
جنگ بر سر قندهار، ۱۰۵۸-۱۰۶۳ / ۱۶۵۲-۱۶۶۱	۲۱۴
تحولات نظامی در دوران شاه سلیمان	۲۱۹
تدابیر و سیاست‌های جنگ و صلح: ارتباط با اروپا	۲۲۵

فصل ششم: تضعیف و تزلزل پیوندها: مرکز و ولایات

..... (۱۷۰۰-۱۶۰۰ / ۱۱۱۱-۱۰۰۸)	۲۳۷
مقدمه	۲۳۷
ویژگی‌های روابط مرکز - حاشیه	۲۳۸
توافقات میان مرکز و ولایات	۲۴۰
انواع دیگری از سلطه و نظارت	۲۴۴
تغییرات درازمدت	۲۵۰
وضعیت کلی ایران در نیمه دوم قرن هفدهم	۲۵۳
شیروان در شمال	۲۵۷
فارس در جنوب	۲۵۹
کرمان	۲۶۴

۲۶۹	بندرعباس و ساحل خلیج فارس.....
۲۷۱	کاهش عواید در بندرعباس.....
۲۷۵	بندرعباس در دوران سلطنت شاه سلیمان.....
۲۸۵	فصل هفتم: دین در ایران اواخر صفویه: روحانیون شیعی و اقلیت ها.....
۲۸۵	اهل تسنن در مقابل ایران شیعی.....
۲۹۱	مسیحیان و روحانیون.....
۲۹۷	دوران شاه صفی اول و شاه عباس دوم (۱۰۳۸-۱۰۷۷ / ۱۶۲۹-۱۶۶۶).....
۳۱۱	دوران شاه سلیمان (۱۰۷۷-۱۱۰۵ / ۱۶۶۶-۱۶۹۴).....
	فصل هشتم: از ثبات به آشوب و ناآرامی: دهه های پایانی
۳۱۷	(۱۱۱۱-۱۱۳۴ / ۱۷۰۰-۱۷۲۲).....
۳۱۷	مقدمه.....
۳۲۲	روحانیان، خواجهگان و زنان در.....
۳۲۶	سیاست دربار، ۱۱۱۱-۱۱۲۷ / ۱۷۰۰-۱۷۱۶.....
۳۲۹	فتح علی خان داغستانی: به قدرت رسیدن.....
۳۳۷	سقوط فتح علی خان.....
۳۳۹	اوضاع کشور به طور کلی: سپاه، پول و اقلیت ها.....
۳۴۹	دو دهه واپسین.....
۳۴۹	تحولات در شمال.....
۳۵۵	جنوب و سواحل خلیج فارس.....
۳۶۱	خراسان و بلوچستان.....
۳۶۷	پایان کار.....
۳۷۷	فرجام.....
۳۹۷	اختصارات.....
۳۹۹	یادداشت ها.....
۴۷۹	کتاب شناسی.....
۵۰۵	نمایه.....

فهرست نقشه‌ها و تصاویر

نقشه‌ها:

- نقشه ۱. ایران صفوی و همسایگانش ۴۷
- نقشه ۲. موقعیت ضرابخانه‌های صفوی ۹۰۷-۹۹۵ / ۱۵۰۱-۱۵۸۷ ۱۶۱
- نقشه ۳. موقعیت ضرابخانه‌های صفوی ۹۹۵-۱۰۵۲ / ۱۵۸۷-۱۶۴۲ ۱۶۳
- نقشه ۴. موقعیت ضرابخانه‌های صفوی ۱۰۵۲-۱۱۰۵ / ۱۶۴۲-۱۶۹۴ ۱۷۷
- نقشه ۵. ایران اواخر صفویه: فشار قبایلی بر مرزها ۳۵۱

تصویرها:

۱. نمایی از اصفهان، ۱۷۰۳، اثر کورنلیس دو بروین (Bruyn) در کتاب سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.
۲. ضراب‌خانه اصفهان، اثر آمبروزیو بمبو، در سفرنامه و روزنامه آسیایی تقریباً چهارساله من آمبروزیو بمبو ونیزی.
۳. میدان شاه اصفهان، ۱۷۰۳، اثر کورنلیس دو بروین، سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.
۴. نمایی از سعدآباد، ۱۷۰۳، اثر کورنلیس دو بروین، سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.
۵. نمایی از شماخی، ۱۷۰۲، اثر کورنلیس دو بروین، سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.

۶. نمایی از لار، ۱۷۰۴، اثر کورنلیس دو بروین، سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.
۷. وزیر اعظم خلیفه سلطان، اثر معین مصور، ح ۱۶۵۰، آبرنگ مات و مرکب و طلا روی کاغذ.
۸. تسلیم شدن صفویه در قندهار، ح ۱۶۴۰.
۹. شاه سلیمان، ح ۱۶۸۰، آبرنگ مات روی کاغذ.
۱۰. وزیر اعظم شاه قلی خان، اثر حاجی محمد، ۱۶۹۶، آبرنگ مات و مرکب و طلا روی کاغذ.
۱۱. شاه سلطان حسین، ۱۷۰۳، اثر کورنلیس دو بروین، سفر به مسکو، و ایران و هند، چ ۲، ۱۷۱۴.